

Silah ve Şiddet: Küresel Kriz

hergün **1000** kişi
hayatını kaybediyor

 ansa

daha az silah kullanımı ve daha güvenli bir toplum yaşamı için mücadele eder

Her gün bin kişi silahların ateşlenmesi nedeniyle hayatını kaybediyor

ve bunun üç katı oranında insan ciddi şekilde yaralanıyor. Omurgalar parçalanıyor, kemikler kırılıyor, aileler yok oluyor ve insanların yürekleri dağlanıyor. Hafif silah kaynaklı ölümler, yaralanmalar ve sakatlıklar bir hastalık olarak sınıflandırılabilseydi bunu bir salgın hastalık gibi ele alabilirdik. İnsan elinden çıkan bir yaralanma sebebi olarak silahların insan sağlığı açısından son derece zararlı olduğu yeterince açıktır.

Hiçbir ülkenin bu hastalığa karşı bağımsız olduğu söylenemez

Silahlar neden kullanılıyor?

Eğer günde 1000 kişi küresel bir salgın hastalık veya kuş gribi nedeniyle yaşamını kaybetseydi, tüm dünya dikkatini bu olaya yönlendirip harekete geçerd. Ancak, sayılar nedense bir araya getirilemiyor: ABD'deki bir lise katliamı Finlandiya'daki bir intiharla, Brezilya'daki çetelerin silahlı çatışmalarıyla veya Sudan'da silah zoruyla gerçekleştirilen tecavüzlerle tamamıyla ilgisizmiş gibi görülebiliyor. Bu vakaların tümündeki ortak payda, olaylarda yer alan silahların türü olmaktadır.

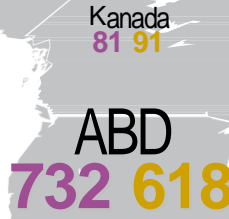
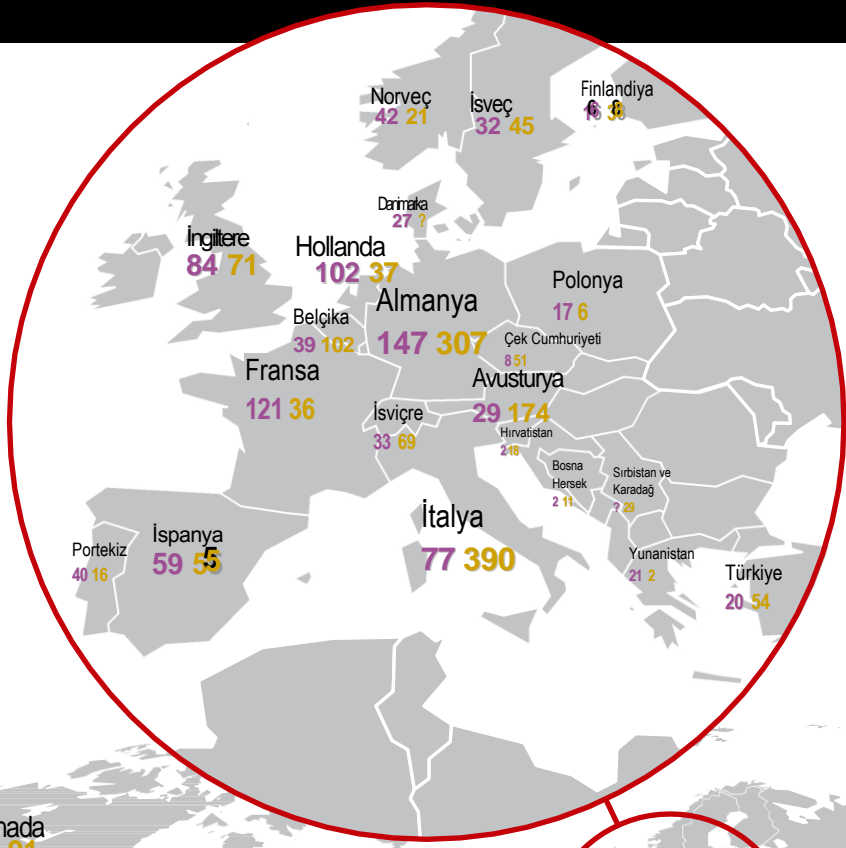
Silahlar şiddetin kökenindeki temel neden olmayabilir, ancak şiddeti büyük ölçüde ve katlanarak artırdıkları açıktır. Yoksulluk, işsizlik, adaletsizlik, hüsrana duygusu, korku, kıskançlık veya depresyon şiddet kılıcını ateşleyebilir; böylesine bereketli bir ortama silahları da dahil etmek yangına körükle gitmeye eşdeğer sayılabilir.

Silahlar yumrukların veya bıçakların yerini aldığı anda, olayın ölüme sonuçlanması olasılığı yükselmektedir. Bu durumda, yoldaki sıradan bir kavga bir cinayete dönüşebilir. Alkolle tetiklenen bir tartışmadan bir ceset çıkabilir. Sadakatsizlik gibi kişisel ilişkilerin sonunu getirebilecek bir olayla yüz yüze gelindiğinde, silahlar kör edici bir öfke anını yaşam boyu sürecek bir pişmanlığa dönüştürebilir. Komşu mahalleler arasındaki bir anlaşmazlık, ilk silahlar atıldığı andan itibaren yerini bir savaşa bırakabilir.

Gerilimleri veya sıkıntıları bir anda trajedilere dönüştürebilme gücü, hafif silahların bir tasarım özelliğidir. Silahlar öldürmek üzere tasarlanırlar. Çevreleyen dokularda yarattığı ağır hasar nedeniyle, kurşun yaraları diğer yaralanmalarla karşılaştırıldığında çok daha ciddi sonuçlar doğurur. Bıçakların aksine silahlar, doğrudan hedef alınır veya alınmasın ya da başıboş bir kurşundan kaynaklansın veya kaynaklanmasın, belirli uzaklıktan insanların ölümüne yol açabilir. Öte yandan, silahın varlığı olay yerinden geçen şahısların kurbana yapılan saldırıya müdahale etme ya da saldırıyı durdurma girişiminde bulunması olasılığını da azaltmaktadır.

Diğer araçlarla yapılan saldırılarla karşılaştırıldığında, ateşli silahlarla gerçekleştirilen bir saldırının ölümcül sonuçlara yol açma olasılığı 12 kat daha yüksek bulunmuştur. Salt bir silahın varlığı dahi ölümcül bir tehlike yaratır: 2003'te ABD'de yapılan bir çalışma evde bir silah bulundurulmasının ev halkından bir kişinin cinayet, intihar veya kaza sebepleriyle ölmesi tehlikesini %41 oranında artırdığını göstermiştir.

Silahlar, on yıllar boyunca işlevlerini yerine getirmelerine olanak tanıyacak bir yaşam süresine sahip olabilir. Bu süre zarfında birkaç kez silah sahipleri ile kullanım türleri arasında yer değiştirmeleri mümkündür. Arta kalmış askeri silahlar, sürekli çatışmaların yaşandığı bir gelişmekte olan ülkenin pazarında kendilerine yer bulabilir. Evdeki bir tabanca, hırsız bunu evden çaldıktan sonra bir suç silahı haline gelebilir. Demokratik bir hükümet tarafından iyi niyetle deniz aşırı ülkelerdeki "özgürlük savaşçılarına" gönderilen silahlar, uzun yıllar sonra bu birliklere karşı kullanılabilir. Bir babanın av tüfeğini ergen oğlu intihar etmek için kullanabilir.

Haritada ithalatçılar ve ihracatçılar gösterilmiştir

2004 hafif silah transferleri

Anahtar
İthalatlar - 2004 rakamları, milyon ABD Doları cinsinden
İhracatlar - 2004 rakamları, milyon ABD Doları cinsinden
? Veri bulunamamıştır
* 0,5 milyon ABD Dolarından az

Kaynak: Hafif Silahlar Araştırması Yılı 2007, Silahlar ve Şehir
Venler Ekim 2007'de erişilen BM Yoldaş veritabanı tarafından sağlanmıştır

Bir dostun veya düşmanın, askerinin veya sivilin elinde bulunan bir hafif silah da aynı derecede ölümcül olacaktır.

Ülke sınırlarını geçmek zor değildir ve silahlar - özellikle de tabancalar - doğaları gereği kolayca taşınabilir ve gizlenebilir özelliktedir. Kısaca söylemek gerekirse, bunlar kaçakçılarının tatlı rüyası, kolluk görevlilerinin ise kabusudur. Bazı silahlar cepte taşınabilecek kadar ufaktır ve yedi yaşlarında bir çocuk tarafından bile taşınabilir.

Hafif silahları şiddet salgınının bu denli etkili bir taşıyıcısı haline getiren unsur, yaydıkları ölümcüllüğün ve sahip oldukları uzun ömürün birleşiminden oluşmaktadır. Ölüm ve yaralanma oranını azaltmak için silah akışını kontrol altına almamız gerekiyor.

Ülkelere göre silahlı işlenen cinayet oranları

AK-47: Dünyanın en popüler öldürme makinesi

"İnsanların kullanabileceği ve mesela çiftçilerin işlerinde yararlanabileceği bir makine keşfetmiş olmayı tercih ederdim; bu bir çim biçme makinesi bile olabilirdi."

Michael Kalashnikov, AK-47'nin mucidi. 2002'deki bir konuşmasından alınmıştır

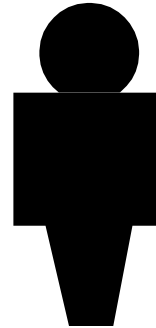
- AK-47'nin tasarımı Çin Tıp 56 gibi pek çok kopyasının üretilmesinin yolunu açmıştır.
- Dünyada 50 – 70 milyon AK-47 bulunmaktadır.
- En az 82 hükümetin askeri silah deposunda bunlardan bulunur.
- Aralarında Arnavutluk, Bulgaristan, Çin, Almanya, Mısır, Macaristan, Hindistan, Irak, Kuzey Kore, Polonya, Romanya, Rusya, Sırbistan ve Venezuela'nın bulunduğu 14 ülkede üretilmektedir.
- Bazı Afrika ülkelerinde 12 dolar gibi düşük bir rakam karşılığında satılmasına karşın, ortalama fiyatı yaklaşık 400 doları bulmaktadır.

Silahları ellerinde bulunduranlar kimler ve bunun acısını kimler çekiyor?

Silahlar halkın gözünde çoğu zaman polis ve askeri kuvvetlerle yakın şekilde bağlantılıdır. Oysa, bugün gezegenimizde dolaşımda olan 875 milyon silahın %74'ü devlet dışı aktörlerin ve sivillerin elinde bulunmaktadır. Bu, özel kamu hizmetleri dışında kalan silahların hükümet silah depolarını 3'te 1 oranında geçtiğini göstermektedir (sağ alttaki şemaya bakın).

Silah sahiplerinin büyük bölümünü nasıl siviller oluşturuyorsa, silaha verilen kurbanların çoğunluğu da siviller olmaktadır. Her gün silah nedeniyle gerçekleşen tahmini 1000 ölümün yaklaşık 250 kadarı bir savaşta veya silahlı çatışmada meydana gelir. Geri kalanını ise cinayetler (%56), intiharlar (%14) ve istenmeden gerçekleşen silah ölümleri (%5) oluşturur. Öldürülerek vurulan 10 kişiden dokuzu oğlan çocukları veya genç erkeklerdir.

Silahların %74'ü sivillerin elindedir, buna güvenlik görevlileri

74%
Siviller

22.9%
Hükümet ve silahlı kuvvetler

3%
Polis

0.1%
Silahlı muhalif gruplar

Haiti'de, ellerinde öldürülen erkek akrabalarının bir fotoğrafını tutan üç kadın. Ateşli silahlardan kaynaklanan ölümlerde erkekler ezici bir çoğunluk oluşturmaktadır; büyük bir psikolojik ve maddi yük ise geride kalan kadınların omuzlarına yüklenmektedir. Fotoğraf: Martin Adler

Sırbistan'da oyuncak silahlarla oynayan erkek çocuklar. Silahlara yönelik talebin küresel düzeyde azalmasını istiyorsak, çocukların silaha tanışıklığının gündelik hayatın gerekli ve normal bir parçası olarak kurulmaması büyük önem taşır. Fotoğraf: Andrew Testa

Yeni Zelanda
11 2

Hafif Silahlar ve Küçük Silahlar

Hafif silahlar ve küçük silahlar (SALW) bir veya iki kişinin taşıyabileceği ve kullanabileceği silahlardır. Bunlar arasında tabancalar, otomatik tüfekler, makineli tüfekler, el bombası atıcılar, tanksavar veya uçaksavar silahları ve hafif havan topları yer almaktadır. Hafif silahlar, mühimmat, el bombaları, mayınlar ve patlayıcılar da bu kategorinin bir parçasıdır. Silah, tabanca, hafif silah ve ateşli silah terimleri bu yayında dönüşümlü olarak kullanılmıştır.

Hafif Silahlar Uluslararası Eylem Ağı

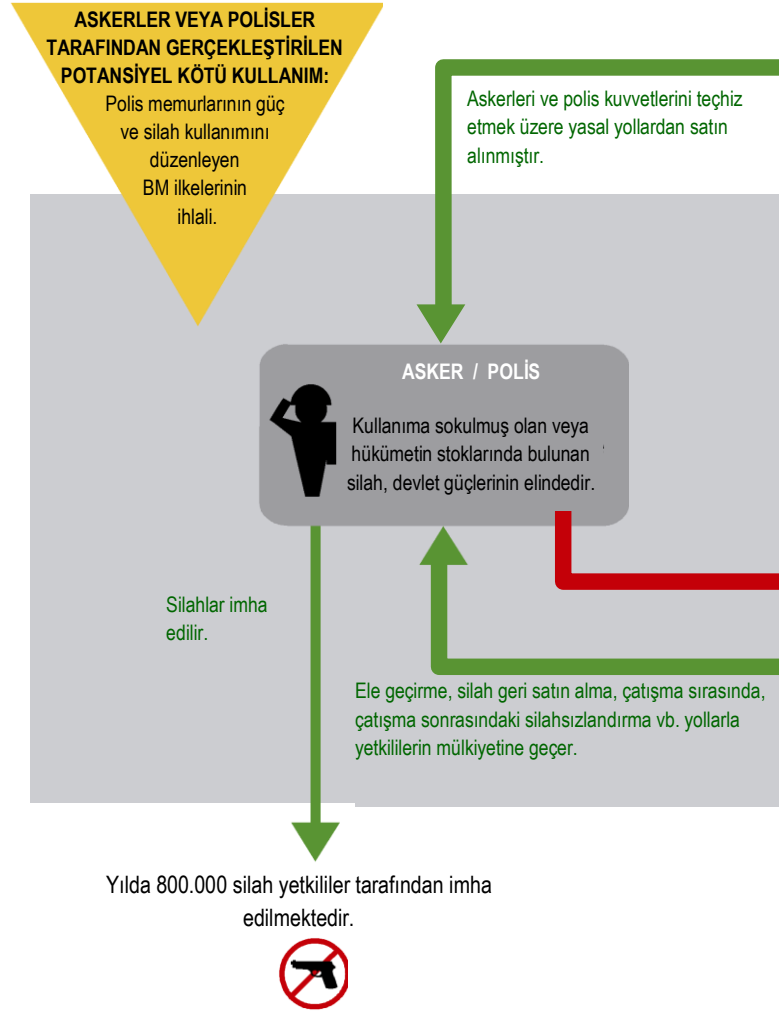
IANSA, silahların yol açtığı şiddete karşı örgütlenmiş bir küresel harekettir ve hafif silahlar ile küçük silahların yayılmasını ve hatalı kullanımını engellemek üzere 120 ülkede faaliyet gösteren 800 sivil toplum kuruluşundan oluşmaktadır. IANSA silahlara yönelik talebi azaltmak, ateşli silahlar hakkındaki mevzuatı iyileştirmek ve silahların el değiştirmesi üzerindeki denetimleri artırmak gibi yollarla insanları silahların yarattığı şiddetin uzağında tutmaya çalışır. Sözcüleri, BM hafif silahlar sürecinde olduğu gibi, sivil toplumun sesini uluslararası arenada duyurur ve insanların güvenliğini sağlamaya yönelik politikaları tanıtmak üzere üyelerinin gerçek yaşam deneyimlerinden faydalanır.

Hafif silahların dünya çapındaki hareketi, insanların güvenliği açısından büyük bir tehdit oluşturur. Her yıl dünyada yaklaşık 8 milyon yeni hafif silah üretilmesine karşın, bundan daha önemli olan bir nokta ikinci el silahların bir kullanıcıdan diğerine aktarılmasıdır. Bunlar on yıllar boyunca yaşamlarını sürdürür ve ölüm saçmaya devam ederler.

Sözgelimi, Soğuk Savaş'ın ardından Doğu Avrupa'daki silahlar bunları günümüzde yaşanan çatışmalarda satmaya devam eden serbest çalışan silah tacirlerinin eline geçmişti. Çatışmalar resmi olarak sona erse dahi geride kalan silahlar, bireyler ve silahlı gruplar tarafından çeşitli suçları işlemek üzere kullanılmaktadır. Halihazırda, bu ölümcül silah akışını izlemek veya kesintiye uğratmak olanaksız görünüyor. Bunun nedenleri aşağıda sıralanmıştır:

- İhracat veya devir yetkisi verilirken hükümetlerin üzerinde anlaşmaya vardığı küresel standartlar bulunmuyor.
- Yurttaşlar arasında silah mülkiyetinin düzenlenmesine yönelik hiçbir uluslararası yönerge bulunmuyor.
- Silah tacirlerinin faaliyetlerine kontrol almak üzere tasarlanmış yasal anlamda bağlayıcı bir anlaşma bulunmuyor.
- Silahların buldukları konumla bağlantılı kayıtlar tutulmasını veya suç işlemek için kullanılan silahların izlenmesini şart koşan bir yasal koşul bulunmuyor.

Şemada (sağda) bir silahın gidebileceği çeşitli yollar ve pek çok defa kamu sektöründen şahıslara (veya şahıslardan kamu sektörüne) ne şekillerde geçebileceği gösterilmiştir. Burada aynı zamanda aynı silahın yaşamı boyunca nasıl ellerden yasal olmayan ellere aktarılacağı da gösterilmiştir. Üçgenler silahın potansiyel kötü kullanımını, daireler ise kötü kullanımların önüne geçme yollarını göstermektedir.

Hafif silahların çoğalmasının getirdiği sonuçlar

Savaş

Küçük ve ucuz olmaları, taşıma ve saklama kolaylığı sunmaları nedeniyle hafif silahlar dünyadaki çatışmalarda en çok tercih edilen silahlardır. Bunlar her yıl meydana gelen doğrudan çatışma ölümlerinin %60-90'ına karşılık gelmekte ve silahlı çatışmaların yol açtığı açlık ve hastalık salgınları nedeniyle dolaylı yollardan pek çok ölümün sebebinin oluşturduğu. Etkili uluslararası denetimlerin yapılmaması BM silah ambargolarını uygulanamaz hale getirdiğinden, adeta oluk oluk silah çatışma bölgelerine akmaktadır.

Barış ortamının sağlanamaması

Silahların çatışmalar sona erdikten sonra da toplumdaki varlığını sürdürmesi bireylerin birbirlerine uyguladığı şiddet düzeylerinin yüksek olmasına yol açar. Guatemala'da 36 yıl süren iç savaş 1996'da sona ermesine karşın bu ülkedeki silah kaynaklı şiddet olaylarının oranı şu anda savaş sırasında olduğundan daha yüksektir. Nüfusu yalnızca 12 milyonluk bir ülkede her gün yirmi beş kişi atılan silahlarla yaşamını kaybetmekte veya yaralanmaktadır.

Şehirlerdeki silahlı suçlar

"Barış" ortamına sahip ülkelerde kaydedilen hafif silah kaynaklı şiddet düzeyleri savaş bölgelerindeki düzeyler kadar yüksek ve hatta bunlardan daha bile yüksek olabilmektedir. Örneğin, Rio de Janeiro'da 1997-2000 yıllarındaki silah kaynaklı ölümlerin toplam sayısı aynı dönemde Afganistan, Sierra Leone ve Uganda'daki çatışma kaynaklı ölümleri geride bırakmıştır.

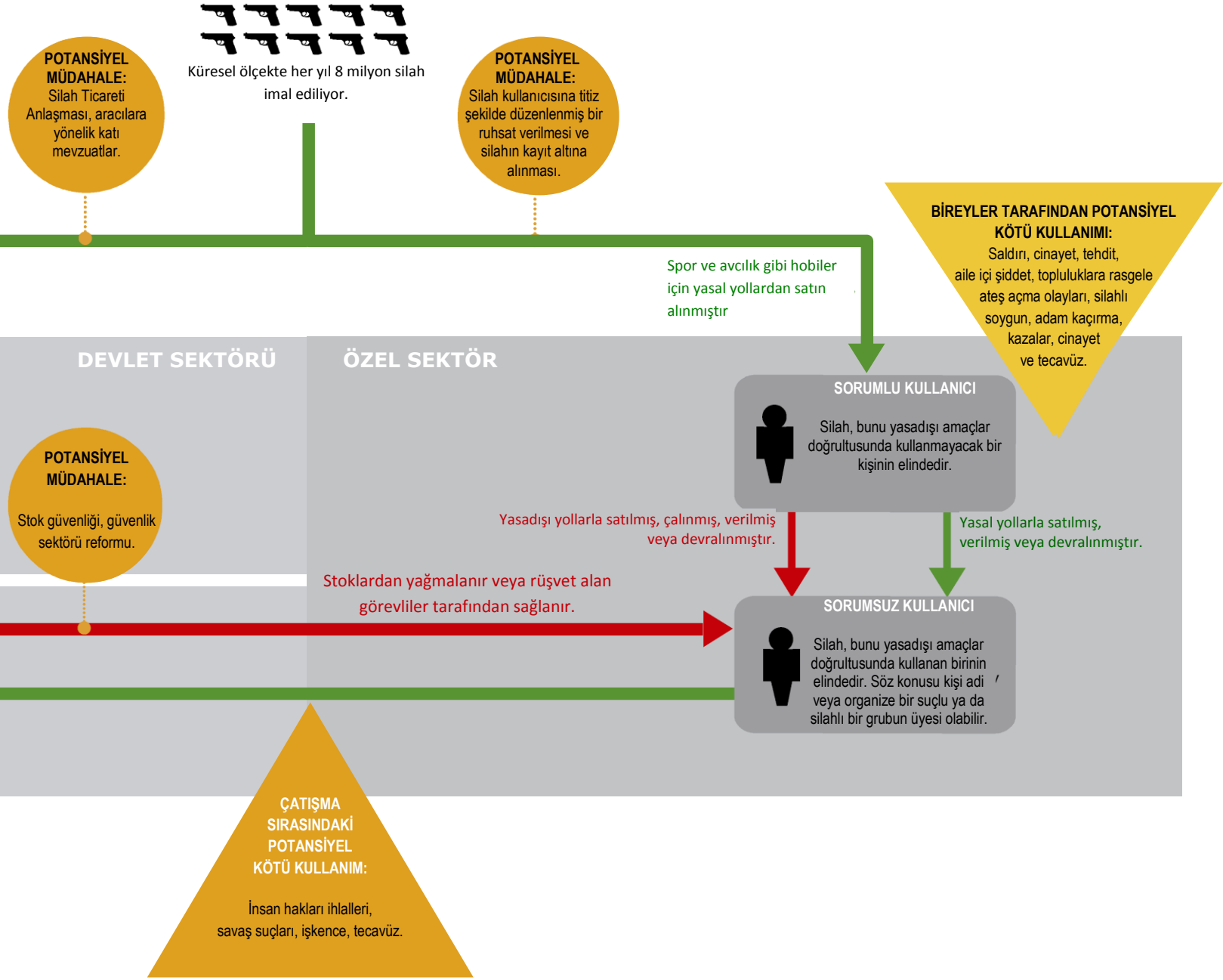
Aile içi şiddet

Evde silah olması durumunda aile içi şiddetin ölümlerle sonuçlanma olasılığı yüksektir. Sözgelimi, evde bir silah bulunması halinde kadınların eşleri tarafından öldürülmesi tehlikesi %172 oranında artmaktadır.

İntihar

Silahların yer aldığı intihar girişimlerinin diğer yöntemlerle karşılaştırıldığı daha ölümcül olması ihtimali yüksektir. Avusturya'da 2007 yılında yapılan bir araştırmada, silah satın alınmasına yönelik daha katı kanunlar çıkarıldıktan sonra toplam ulusal intihar oranında bir azalma kaydedildiği gösterilmiştir.

Silahların Çılgın Koşusu: Bir silahın birden çok yaşamı

Polis ve özel güvenliğin kötü kullanımı

Öteki silahlarla karşılaştırıldığında daha çok sayıda insan hakları ihlalinin hafif silahlar kullanılarak gerçekleştirildiği görülmüştür. Hafif silahlar, devlet güvenlik güçleri tarafından muhalif sesleri bastırmak, baskıcı politikalar uygulamak ve insan hakları ihlallerinde bulunmak için kullanılan araçlardır.

Silahlı özel güvenlik görevlileri de devlet kontrolü altında olmamaları nedeniyle, gün geçtikçe artan bir endişenin kaynağını oluşturmaktadır.

Silahların yarattığı şiddet ve yoksulluk

Silahla yayılan şiddetin acıları tüm toplumları etkilemesine rağmen en ağır darbeyi yoksul ülkeler almaktadır. Toplumun yoksul kesimlerinde silahla vurulma olasılığı yükselmektedir. Oysa, tedavi ve rehabilitasyon olanağından yararlanma olasılığı en düşük olan bireyler bu grupta yer alır. Her gün 3000 kişinin silahla ağır şekilde yaralandığı tahmin ediliyor; bu rakam öldürülen her insan için üçe karşılık gelmektedir. Gelişmiş ülkelerde dahi tekerlekli sandalyeye mahkum olmak yeterince zor ve travmatik bir süreç iken, ekipmanın kit ve pahalı olduğu gelişmekte olan ülkelerde bu korkunç bir durum haline almaktadır. Hayatta kalmayı başaran engellilerin çoğu kendilerini dışarı

taşıyabilecek güçlü kuvvetli bir akrabaları olmaması halinde evlerinin dışına adım atamamaktadır.

Silahla gelen şiddetin doğrudan kurbanlarını ezici bir şekilde genç ve erkek nüfus oluşturduğundan, özellikle kadınların ailenin bakımını üstlendiği bölgelerde ölüm oranlarının ülkenin işgücü üzerinde ciddi bir etkisi olmaktadır. Bu durumda, aileye destek olmanın ekonomik yükü veya tam zamanlı engelli bakıcıları olma görevi kadınların omuzlarına yüklenir.

Silahların doğurduğu şiddet, yoksulluğu bertaraf etmeye yönelik işleri ve fırsatları yok etmesinin yanı sıra sağlık ve eğitim hizmetlerini de sekteye uğratar.

Daha geniş bir ölçekte, ulusal ve uluslararası şirketler faaliyetlerini sona erdirmek durumunda kalabilir, ulaşım hizmetleri aksadığından ticaret hacmi daralır, doğrudan yabancı yatırımları azalır, turistler gelmez olur ve altyapı ile ulusal kaynakların yönetimi başarısızlığa uğrar.

Silahla gelen şiddetin açlık üzerinde de doğrudan etkisi vardır. BM Gıda ve Tarım Organizasyonu tarafından yapılan bir araştırma, silahlı çatışmaların acil gıda bunalımlarının tek en büyük sebebi olduğunu göstermiştir. Silahlı çatışmalar 1992 ile 2003 yılları arasında yaşanan benzeri acil durumların %35'inden sorumludur.

Soğuk Savaşın bitişi ve silah ticaretinin küreselleşmesi

Soğuk Savaş'ın sona ermesi yığınla silahın dünya pazarına akmasına yol açtı. Eski Sovyetler Birliği'nin büyük orduları dağılmıştı ve ortada bir silah fazlalığı vardı. O zamandan bu yana silah endüstrisi gitgide artan şekilde küresel ölçüğe taşınmış ve farklı ülkelerdeki yasa boşluklarının etrafından dolaşarak ulusal mevzuatların açığını yakalayacak silah anlaşmalarına olanak tanımıştır. BM tarafından uygulanan silah ambargoları defalarca ihlal edilmiştir.

Bu haritada İsraili bir kaçakçı olan Leonard Minin'in Liberya'ya silah sağlamak üzere silah ticareti üzerindeki zayıf uluslararası denetim mekanizmalarını ne şekilde istismar ettiği gösterilmiştir. Minin, Ağustos 2000'de İtalya'daki bir otelde tutuklandığında üzerinde elmaslar, büyük miktarda nakit para ve petrol, kereste ve silah işlemleriyle ilgili çeşitli dillerde yazılmış 1500 belge bulunmuştu. Bu işlemler büyük ölçüde 1992'den beri BM ambargosu altında yaşayan bir ülke olan Liberya ile yapılmıştı.

Minin 1999'da, Ukrayna silah pazarında faaliyet gösteren Ukrspetsexport adlı bir firmadan aralarında 3000 AKM otomatik tüfeğinin ve 1 milyon savaş gerecinin yer aldığı 68 ton askeri ekipman fazlasını satın almıştı. Bu işleme, merkezi Cebelitarık'ta bulunan ancak British Virgin Adaları'nda kayıtlı olan ve Minin'e ait olduğu söylenen Engineering and Technical Company Ltd. adlı naylon bir şirket aracılık etmişti. Minin, silahların nihai varış noktasının Burkina Faso olacağını belirten son kullanım sertifikasını Ukrayna'ya göndermişti. Ne var ki, bu son kullanım sertifikası da sahteydi.

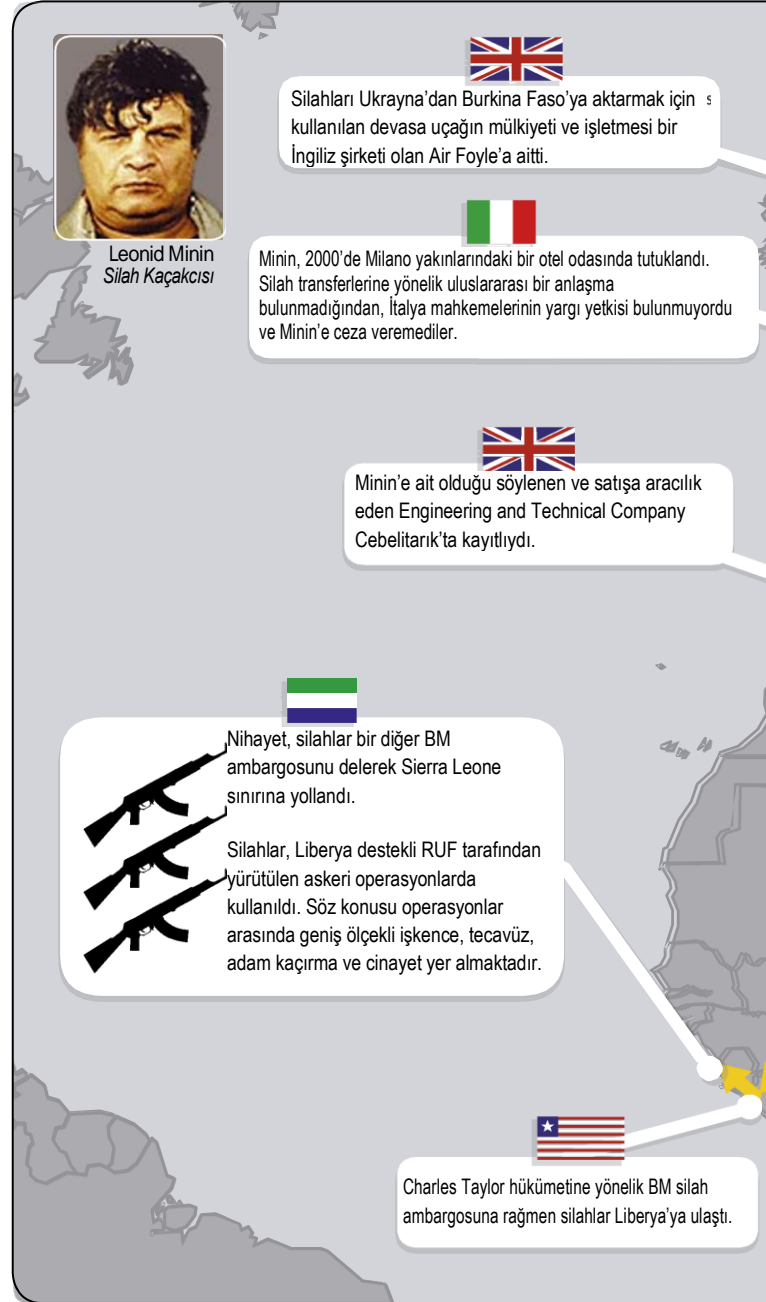
Silahlar İngiliz şirketi Air Foyle tarafından işletilen bir uçakla Ukrayna'dan Burkina Faso'ya gönderildi. Kargo, buraya geldikten sonra Minin'in özel jet uçağıyla gerçekleştirilen çok sayıda uçuşla doğrudan Monrovia, Liberya'ya aktarıldı. Liberya hükümetinin silahlar karşılığında yaptığı ödeme Macaristan'da bulunan ve Engineering and Technical Company adlı naylon şirketle bağlantılı bir banka hesabına gönderildi.

Uluslararası Af Örgütü bu silahların bir bölümünün daha sonra Liberya'nın komşusu ve BM silah ambargosuyla karşı karşıya bulunan Sierra Leone'deki gerillalara gönderildiğini bildirmiştir. Böylece, Leonid Minin'in yaptığı silah anlaşması BM silah ambargolarının en az bir ve muhtemelen iki defa delinmesine yol açmıştır. Aleyhinde güçlü deliller bulunmasına karşın, silah transferinin İtalya içinden geçmediği gerekçesiyle İtalyan mahkemeleri Minin'e kaçakçılık faaliyetleri nedeniyle dava açamamıştır.

2006'nın sonlarında BM Genel Kurulu bir Silah Ticareti Anlaşması (ATT) taslağı üzerinde çalışmalara başladı; bu, konvansiyonel silahlara yönelik uluslararası transferleri düzenlemek üzere tasarlanmış yasal anlamda bağlayıcılığı olan bir belgeydi. Önerilen ATT, bu tür transferlere yönelik tüm taleplerin bunların insan hakları, uluslararası Cenevre sözleşmesi ve sürdürülebilir gelişme üzerindeki olası etkileri bağlamında değerlendirilmesini şart koşuyordu. Amaç, doğrudan ya da dolaylı yollarla silahların yanlış ellere geçmesine yol açan uluslararası transferlerin önüne geçmekti. ATT, BM ambargolarının delinmesini bu anlaşmaya taraf olan tüm ülkelerde cezalandırılabilir bir suç haline getirmekteydi.

Şayet, Minin bu satışı gerçekleştirdiğinde uluslararası silah transferleri üzerindeki denetimler yürürlükte olsaydı söz konusu transferin önüne geçilebilir veya en azından gereken cezayı alması sağlanabilirdi. Bu, denetimlerin silah alışverişinin sonraki aşamalarına gelmeden önce işlem denetimden etkilenen her devletin (bu durumda Ukrayna, İngiltere ve Burkina Faso) izin vermesini şart koşmasıdır. Ayrıca, özellikle komşu ülkeler (Liberya, Sierra Leone) ambargo altında olduğundan olası son kullanıcılar da daha kapsamlı şekilde araştırılmış olacaktır. Tüm bu denetimlere rağmen satış gerçekleşmiş olsa dahi, BM silah ambargolarının ihlal edilmiş olması silahların kendi bölgesinden geçmiş olup olmamasından bağımsız olarak Minin'in herhangi bir ülkede cezasını çekmesini sağlayabilirdi.

IANSA açında yer alan bir grup sivil toplum örgütü uluslararası silah transferlerinin denetimine yönelik altı kuraldan oluşan bir belge hazırlamıştır (kutuya bakın). Bu kuralları temel alan etkili bir Silah Ticareti Anlaşması'nın geçerlilik kazanmasına yönelik bir kampanya yürütüyoruz.

Uluslararası Silah Transferlerinde Geçerli Küresel Kurallar

Kural 1:

Devletlerin Sorumlulukları:

Bütün silah ve mühimmatın bir yerden başka yerlere taşınması, mevcut dünya devletlerinin yetkisinde olup asgari olarak uluslararası hukuk çerçevesinde devletlere yönelik ulusal mevzuat ve prosedürler kapsamında yapılır. Söz konusu yetki, bahse konu emtianın ithalini, ihracını, transit olarak naklini, gemiden gemiye transferini ve brokerlik hizmetlerini de kapsayacaktır. Her transfer belirli devlet yetkililerince ve sadece yazılı yetki belgeleri tahtında yapılabilecektir. Ancak, her transferin öncesinde bu belgede ayrıntılı olarak açıklanan kurallara uygun bulunması esas olup şayet silah ve mühimmatın istenilen ilgili kanuni alıcılara yerine başkalarına yönlendirilmesi veya bu belgedeki kurallara aykırı olarak tekrar ihracatının muhtemel olduğu fikrine varıldığında, gerekli müsaadelerin verilmesinden kaçınılacaktır.

Kural 2:

Açık sınırlamalar

İlgili devletler, uluslararası hukukta açıkça ifade olunan yükümlülüklerle aykırı olan silah ve mühimmat sevkinin onaylamazlar.

Bu yükümlülükler aşağıdaki durumlarda kapsar:

A. Birleşmiş Milletler Şartı çerçevesinde aşağıdaki paragraflarda açıkça belirtilenler de dahil olmak üzere:

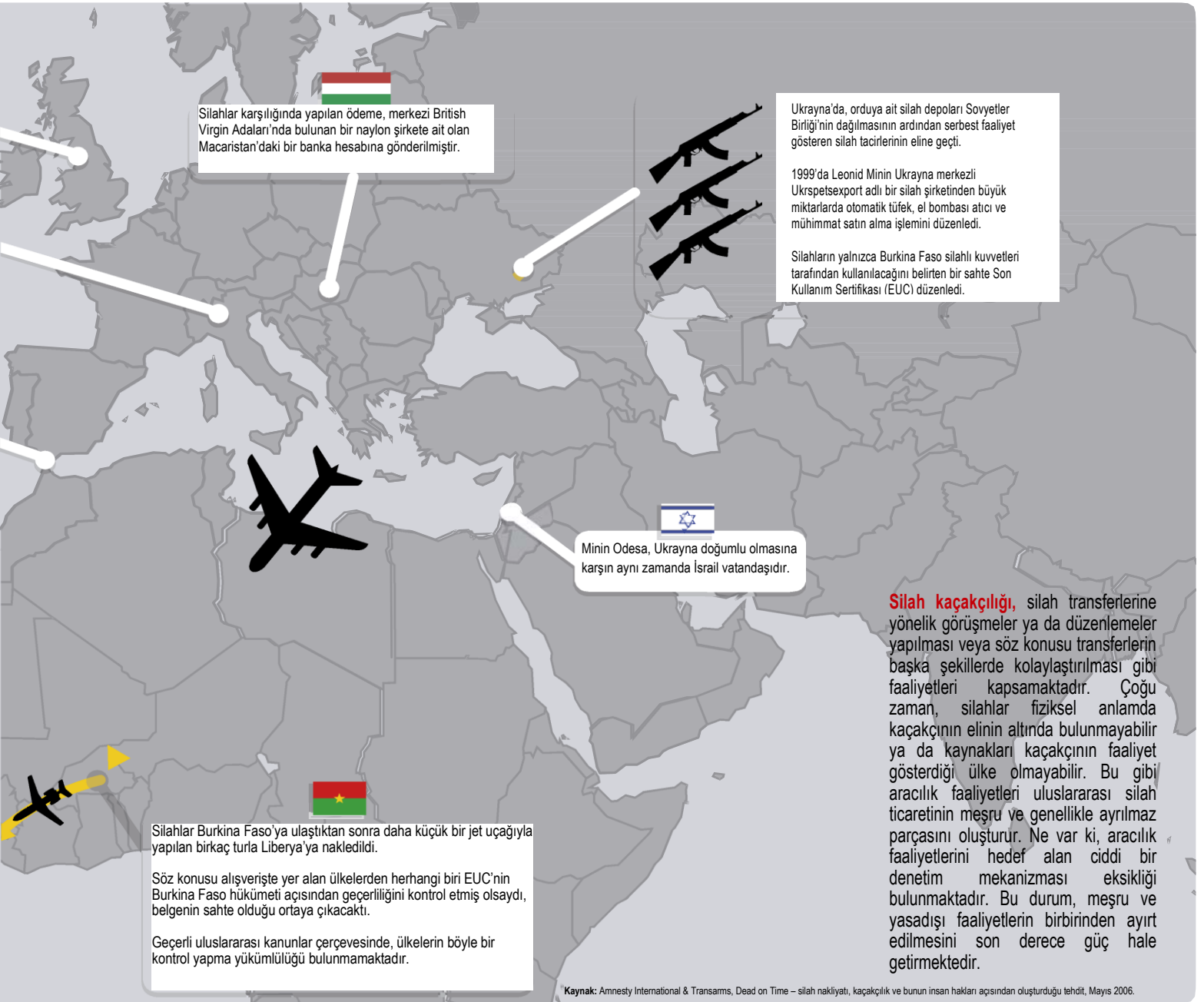
a) Silah ambargosu uygulanmasını öngören Güvenlik Konseyi'nin bağlayıcı kararları;

b) Silah kullanımı veya kullanılması tehdidini içeren yasaklar;

c) Başka bir devletin işlerine karşılıklıyla ilgili yasaklar.

B. Belirli bir Devletin bağlı bulunduğu bir başka anlaşma veya karar (aşağıdaki durumlarda dahilidir):

a) Belirli bir Devletin taraf olduğu ilgili uluslararası, çok taraflı, bölgesel ve daha küçük idari birimlerce alınan ambargo dahil, Bağlayıcı kararlar.

Silahlar karşılığında yapılan ödeme, merkezi British Virgin Adaları'nda bulunan bir naylon şirkete ait olan Macaristan'daki bir banka hesabına gönderilmiştir.

Ukrayna'da, orduya ait silah depoları Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından serbest faaliyet gösteren silah tacirlerinin eline geçti.

1999'da Leonid Minin Ukrayna merkezli Ukrspetsexport adlı bir silah şirketinden büyük miktarlarda otomatik tüfek, el bombası atıcı ve mühimmat satın alma işlemini düzenledi.

Silahların yalnızca Burkina Faso silahlı kuvvetleri tarafından kullanılacağını belirten bir sahte Son Kullanım Sertifikası (EUC) düzenledi.

Minin Odesa, Ukrayna doğumlu olmasına karşın aynı zamanda İsrail vatandaşsıdır.

Silahlar Burkina Faso'ya ulaştıktan sonra daha küçük bir jet uçağıyla yapılan birkaç turla Liberya'ya nakledildi.

Söz konusu alışverişte yer alan ülkelerden herhangi biri EUC'nin Burkina Faso hükümeti açısından geçerliliğini kontrol etmiş olsaydı, belgenin sahte olduğu ortaya çıkacaktı.

Geçerli uluslararası kanunlar çerçevesinde, ülkelerin böyle bir kontrol yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Silah kaçakçılığı, silah transferlerine yönelik görüşmeler ya da düzenlemeler yapılması veya söz konusu transferlerin başka şekillerde kolaylaştırılması gibi faaliyetleri kapsamaktadır. Çoğu zaman, silahlar fiziksel anlamda kaçakçının elinin altında bulunmayabilir ya da kaynakları kaçakçının faaliyet gösterdiği ülke olmayabilir. Bu gibi aracılık faaliyetleri uluslararası silah ticaretinin meşru ve genellikle ayrılmaz parçasını oluşturur. Ne var ki, aracılık faaliyetlerini hedef alan ciddi bir denetim mekanizması eksikliği bulunmaktadır. Bu durum, meşru ve yasadışı faaliyetlerin birbirinden ayırt edilmesini son derece güç hale getirmektedir.

Kaynak: Amnesty International & Transarms, Dead on Time – silah nakliyatı, kaçakçılık ve bunun insan hakları açısından oluşturduğu tehdit, Mayıs 2006.

b. Herhangi bir Devletin taraf olduğu 1980 BM Konvansiyonu'nun fazlasıyla zararlı ve ayırım gözetilmeksizin etki yaptıkları düşünülen konvansiyonel silahların kullanımının yasaklanması ve sınırlanmaları öngörülen Anlaşma ve Protokolleri ile yine BM'nin 1987 tarihli Anti Personel Mayınları ile ilgili konvansiyonu çerçevesinde gerçekleştirilen silah transferleri..

- C. Aşağıdaki hususlar da dahil olmak üzere, uluslararası Cenevre Sözleşmesi'nin tüm dünyada kabul gören kuralları:
- Yersiz hasar ve gereksiz ıstıraba yol açan nitelikteki silahların kullanımıyla ilgili yasaklamalar;
 - Sivillerle muharip güçlerin ayırt edilmesine olanak vermeyen silah ve mühimmatla ilgili yasaklar.

Kural 3:
Bilfiil kullanım ve muhtemel kullanımla ilgili yasaklar
Devletler, aşağıdaki hususlar dahil olmak üzere, uluslararası hukuk ihallerine yol açabilecek silah veya mühimmat sevkinde izin veremez:

- BM Şartı ile yürürlükteki örf ve adetlerle ilgili kurulların ihlali;
- Uluslararası insan hakları hukukunun aleni olarak ihlali;
- Uluslararası Cenevre Sözleşmesi'nin ciddi suretle ihlali;
- Soykırım veya insanlığa karşı işlenen suçlar.

Kural 4:
Dikkate alınacak hususlar

Devletler herhangi bir transfere izin vermeden önce alıcıların yükümlülüklerini yerine getirme ve gerek silahların yayılmasının önlenmesi, gerekse bunların kontrolü ile silahsızlanmadaki şeffaflık olma durumlarıyla ilgili sicilleri de dahil olmak üzere bu silah ve mühimmatı muhtemel olarak nelerde kullanabilecekleri gibi konuları göz önüne alacaktır..

Aşağıdaki hususlar ihtimal dahilinde olarak düşünülmüyorsa, Devletler transfere vize veremezler:

- Terörist saldırılarda kullanılacak veya bu eylemleri kolaylaştırıcı niteliğe sahipse;
- Bu silahlar şiddet içeren veya organize suçlar için kullanılacaksa ve bunları kolaylaştırarak nitelikteyse;
- Bölgesel güvenlik veya istikrarı olumsuz etkiliyorsa;
- Sürdürülebilir kalkınmayı olumsuz şekilde etkiliyorsa;
- Yolsuzluk eylemlerini içeriyorsa;
- Bölgesel veya bunların altındaki birimler tarafından üstlenilen uluslararası diğer yükümlülüklerle alınan kararlar veya ihracatçı, ithalatçı ya da transit ülke durumundaki devletlerin silahların yaygınlaşmasının önlenmesi, denetimi ve silahsızlanma konularında yaptıkları anlaşmaların ihlali.

Kural 5:
Şeffaflık

Devletler, gerçekleştirdikleri tüm uluslararası silah ve mühimmat transferlerini kapsayan ulusal yıllık raporları uluslararası bir kayıt izleme bürosuna verecekler ve bu büro veya organ da uluslararası nitelikte görülen kapsamlı bir yıllık rapor düzenleyecektir. Bu raporlar hafif ve küçük silahlar dahil uluslararası düzeyde transferi gerçekleştirilen tüm konvansiyonel silah ve mühimmatı içerecektir.

Kural 6:
Kapsamlı Denetim

Devletler aşağıdakileri içerecek denetimlerin yapılabilmesine yönelik denetim mekanizmalarını geliştirecektir:

- Tüm silahların ithalat veya ihracatı;
 - Silah veya mühimmatla ilgili aracılık faaliyetleri;
 - Sevke konu olan silah ve mühimmatın üretim kapasitesi ve
 - Transit veya gemiden gemiye transfer konusu olan silah ve mühimmat.
- Devletler belirtilen Kuralların hayata geçirilmesi, denetlenmesi ve tam olarak uygulanabilmesi için gereken etkili prosedürleri oluşturacaktır..

NOT:

Yukarıdaki kurallar Devletlerin uluslararası silah transferlerinde uluslararası hukuk ve standartlar açısından tabi oldukları mevcut yükümlülüklerini bir araya getirmekte olup, çeşitli sivil toplum kuruluşlarının önerilerini içermektedir. Bu kurallar, farklı kategorilerdeki birçok uluslararası belgeden yansıtılmıştır: Dünyanın her yerinde geçerli olan anlaşmalar, bölgesel anlaşmalar, BM deklarasyonları, çok taraflı ve bölgesel örgütler, ulusal düzeydeki yasama faaliyetlerinde model olarak düşünülen mevzuat vb. Bazı kurallar örf ve adetlerle ilgili kurullar veya Anlaşma Hukuku alanına girerken, diğerleri gelişmekte olan hukukla geniş çapta kabul görmüş içtihatardan seçilmiştir. Bu derlemenin yapılmasında amaçlanan nokta, ilgili Devletlerin uluslararası silah sevkinin hukukun üstünlüğünü gözeterek etkin kontrol mekanizmalarını yürürlüğe sokabilmeleri için en mükemmel genel kuralları hukuk sistemlerine dahil etmelerine katkıda bulunmaktır..

Kapsamlı bir yaklaşım

Hükümetler yakın zamanda varolan modelin, devleti koruyan daha dar bir güvenlik anlayışından insanları koruyan daha geniş bir "insan güvenliği" vizyonuna doğru yol alması yönünde adımlar attılar. Bunun anlamı, ulusal güvenlik amaçları doğrultusunda edinilen silahların kendi ülkenizde ya da bölgenizde acıları ve yoksulluğu artıracak şekilde yönlendirilebileceği veya kötüye kullanılabilirliği gerçeğinin kabul edilmesidir. Silahların yarattığı şiddet, önlenemez bir problem değildir. Yasal ticaretin güçlü bir denetim mekanizmasına tabi olması, silahların bunları kötüye kullanma olasılığı yüksek kişilerin eline geçmesine engel olacaktır. Bu kişiler arasında iç savaş sırasında çok çeşitli zulüm yöntemlerini kullanan silahlı bir muhalif grup, halk kitleleri tarafından düzenlenen gösterileri bastırmak üzere elindeki savaş araç-gereçlerini kullanan bir polis kuvveti ya da aile içi şiddet geçmişine sahip bir birey yer alabilir. Halk sağlığı grupları, silahla gelen şiddetin tipki bir hastalık ya da yaralanma gibi, önlenemez bir sorun olduğuna dikkat çekmiştir.

Yeni "insan güvenliği" yaklaşımı, silah kullanımına ve ticaretine yönelik halihazırdaki yasal modeli kuvvetlendirmeyi hedefler. 2001'de tüm ülkeler, BM Eylem Programı (kutuya bakın) dahilinde bu yönde adımlar atacaklarını kabul etmişlerdir. 2001'den bu yana pek çok ülke kendi hafif silah denetim politikalarında birtakım reformlar gerçekleştirmiştir. Üç geniş kategori bulunur: Silah kullanıcılarının sorumlu bireyler olduğunun güvenceye alınması, silah ticaretinin denetim altına alınması ve silah sayısının azaltılması.

New York'taki BM genel merkezi

Silahla yayılan şiddet salgınının durdurulmasına yönelik ilk adım

Temmuz 2001'de Hafif Silahlar konulu ilk BM Konferansı, Tüm Yönleriyle Hafif Silahlar ve Küçük Silahlar Yasadışı Ticaretini Engellemek, Bununla Savaşmak ve Kökünü Kazımak için Tasarlanmış BM Eylem Programı adlı bir anlaşma hazırlamıştır. Cümlede geçen "tüm yönleriyle" ifadesi, hafif silahlar probleminin çok boyutlu doğasını tanımlama açısından büyük önem taşır. Sorunun kaynakları çok sayıda ve çeşitlidir ve etkileri farklı coğrafi, politik ve toplumsal bağlamlarda kendini göstermektedir. Bu, çözümlerin de çok boyutlu olması gerektiğini gösterir. Atılacak diğer adımların yanı sıra önerilebilecek çözümler arasında arzın kontrol altına alınmasına, talebin azaltılmasına, mevcut silahların dolaşımından çıkarılmasına, yasal kullanıcıdan yasadışı kullanıcıya geçiş

durdurmaya, yasal boşlukların kapatılmasına, suçluların bulunmasına ve cezalandırılmasına yönelik yerel, ulusal, bölgesel ve küresel ölçekte önlemler alınması bulunmaktadır. İkinci bir anlaşma da, 2005 tarihli Devletlerin Zamanında ve Güvenilir Şekilde Yasadışı Hafif Silahları ve Küçük Silahları Saptaması ve İzlemesi için Geliştirilmiş Uluslararası Dokümandır.

BM Hafif Silahlar Eylem Programı (PoA) uyarınca her ülke aşağıdaki maddeleri yerine getirme taahhüdünde bulunmuştur:

- ☒ Hafif silahlar sorununun farklı yönleri üzerinde çalışan tüm hükümet departmanları ve organizasyonları arasında koordinasyon sağlayacak bir ulusal organ belirlemek. Söz konusu departmanlar ve organizasyonlar arasında Gümrük, Adalet, Savunma, Güvenlik, Dış İşleri, İçişleri, Sağlık, Polis, Kadın, İnsan Hakları, Gençlik, Çevre vb. yer alır.
- ☒ Belirli bir kişiyi veya birimi diğer ülkelerdeki yetkililerin hafif silahlar konusunda bilgi isterken veya bilgi verirken kullanabileceği bir bağlantı noktası olarak tanımlamak.
- ☒ Silahların yaygın ve kötü kullanımının önüne geçmek üzere sivil toplum kuruluşlarıyla ortak şekilde hareket etmek.
- ☒ Her bölgedeki devletler arasındaki ulusal politikaları uyumlu hale getirmek; hafif silahların kontrol altına alınmasına yönelik bölgesel ve alt bölgesel anlaşmaları güçlendirmek.
- ☒ Yasadışı silah üretiminin ve müliyetinin yerel kanunlar kapsamında cezayı gerektiren bir suç haline gelmesini sağlamak.
- ☒ Yasadışı silah üretimini ve kaçakçılığını ya da silahların yetkisiz kullanıcıların eline geçmesini önlemek üzere gereken kanunları çıkarmak.
- ☒ Yasadışı silah üreticilerini ve kaçakçıları bulmak ve cezalandırmak.
- ☒ Silah ambargolarının uygulanma düzeyini yükseltmek.
- ☒ Tüm silahları, saptamaya ve izlemeye olanak verecek şekilde, üretim noktasında işaretlemek.
- ☒ Hafif silahların imalatında, elde bulundurulmasında ve transferinde mümkün olan en uzun süre boyunca kapsamlı ve doğru kayıtlar tutmak.
- ☒ Devletlerin uluslararası kanunlar çerçevesindeki sorumluluklarıyla tutarlı "katı ulusal mevzuatlar" uyarınca ihracata yönelik tüm başvuruları değerlendirmek.
- ☒ İhracat ve hafif silahların geçiş işlemlerinde son kullanıcı sertifikası istemek.
- ☒ Silahların tekrar ihraç edilecek olması durumunda, başlangıç noktasındaki tedarikçi ülkeyi bilgilendirmek.
- ☒ Bunlara ait silahların toplanması ve imha edilmesi dahil olmak üzere, eski savaş kuvvetlerinin Silahsızlandırılması, Demobilizasyonu ve Topluma Tekrar Entegre Edilmesi (DDR).
- ☒ Fazlalık, el konulmuş veya toplanmış silahları imha etmek.
- ☒ Kaydedilen ilerlemeleri aktarmak üzere düzenli aralıklarla diğer ülkelerle bir araya gelmek.

Eylem Programı şunları yapmamaktadır:

- ☒ İnsan haklarından söz etmek.
- ☒ Hafif silahların sivil nüfustaki dağılımını denetleme yöntemlerini göstermek.
- ☒ Devlet dışı aktörlere silah transferi probleminden söz etmek.
- ☒ Silahların devlet görevlileri tarafından kötüye kullanımı konusundan söz etmek.
- ☒ 'Yeterli kanunları' veya 'ilgili uluslararası kanunlar çerçevesinde 'mevcut sorumlulukları' tanımlamak.
- ☒ Silah kötü kullanımının ve silah yaralanmalarının cinsiyetçi niteliğini onaylamak.
- ☒ Sorunun çözülmesine destek olmak açısından halk sağlığı görevlilerinin rolünü kabul etmek.

Sözcüklerden Eyleme Geçmek

Silah kullanıcılarının sorumlu bireyler olmasını sağlama

Silah mülkiyeti, beraberinde birtakım sorumluluklar getiren bir ayrıcalıktır. Çoğu ülkede, otomobil kullanmak için adayların ehliyet almadan önce araç kullanma uygunluklarını kanıtlayan bir sınavdan geçmesi gerekir. Otomobil bir yayaya çarparak öldürürse, araç sahibi kendi adıyla bağlantılı otomobil plakasının denetlenmesiyle teşhis edilebilir. Silahlar ise özel olarak öldürmek üzere tasarlanmış araçlar olmasına karşın, ülkelerin çoğunda silahlara etkili şekilde ruhsat verilmesine veya bunların kayıt altına alınmasına yönelik sistemler bulunmamaktadır. Bazı ülkelerde, silah kanunları vilayetler arasında bile farklılık göstermektedir. Uyumlu hale getirilmiş bir mevzuatın bulunmaması, komşu ülkelerdeki veya vilayetlerdeki mevzuatların etkinliğini zayıflatmaktadır.

- Uygun olmayan silahlara erişimi sınırlandırmak. Buna örnek olarak, sivil halkın askeri silahları mülkiyetinde bulundurmasını yasaklama önlemi gösterilebilir. Ayrıca, bazı ülkelerde gizlenmeleri kolay olduğundan pek çok suç işlerken yaygın şekilde kullanılan tabancaları sivil halkın bulundurmaması da yasaklanmıştır.
- Her kullanıcıya titiz şekilde ruhsat vermek. Kullanıcının silaha gereksinim duyduğuna dair bir kanıt sunması ve yaşantısında şiddet eylemlerinin bulunmadığını göstermek üzere kişisel geçmişine yönelik denetimlerden geçmesi gerekir.
- Her silahlı kullanıcıya veya saklandığı silah deposuna göre kayıt altına almak. Merkezi bir veritabanı, yetkililerin yasadışı silahları son yasal kullanıcılarına kadar izlemesine ve dolayısıyla gelecekte başkalarının eline geçmesine engel olmasına olanak tanır.
- Polisi ve diğer görevlileri silahlarını ne şekilde ve ne zaman ateşlemeleri gerektiği konusunda eğitmek ve silahlarıyla işledikleri istismar suçlarından sorumlu tutulmalarını ve hesap vermelerini sağlamak.
- Hırsızlıkları önlemek ve silahların suç pazarına ya da kazalara karışmasını engellemek üzere askeri, polis ve sivil silahlarını güvenli şekilde depolamak. Eski ya da güvensiz depoları etkili ve modern güvenlik aygıtları ve alarm sistemleriyle donatmak. Silah kazalarının, intiharların, kötü kullanımın ve hırsızlığın önüne geçmek için silahların evde güvenli şekilde saklanmasını sağlamak.

Kamboçya'da askeri silahların saklanması için tasarlanan yenilenmiş bir depo. Güvenli saklama programı her silahın temizlenerek, rafıara yerleştirilerek ve kablolarla bağlanarak bir veritabanına girilmesini sağlar. (Fotoğraf: JSAC)

Silah ticaretinin denetlenmesi

Silahlar, imalat ve transfer aşamalarında özel bir denetim mekanizmasının uygulanmasını gerektiren tehlikeli ürünlerdir. Yasal düzlemde yasadışı düzleme sızmaları son derece kolay olduğundan, denetimlerin ticaret zincirinin tamamında güçlü ve tutarlı bir yapı sergilemesi gerekir. Küreselleşen silah ticareti kaçakçıların, suçluların ve durumu istismar eden kişilerin yasal boşluklardan yararlanmasını engelleyecek güçlü bölgesel ve küresel standartların benimsenmesini şart koşar.

- İmalat, aracılık, finans, nakil ve aynı zamanda ateşli silah satıcıları dahil olmak üzere silah ticaretini tüm yönleriyle denetim altına almak.
- İzlenebilmeleri için tüm yeni üretilmiş silahları işaretlemek ve kaydetmek. Önceden işaretlenmemiş bir silahın da (ithalat esnasında veya stok envanteri çıkarılırken) polisin eline geçtiğinde işaretlenmesi gerekir.
- Tüm ateşli silah transferlerini (ödünç alma-verme, armağanlar, satışlar) engellemek. Tüm transferlerin lisanslı bir satıcı tarafından gerçekleştirilmesi ve birinci kullanıcıdan ikinci kullanıcıya geçerken resmi kayıt bilgilerinin önceden değiştirilmiş olması gerekir.
- Silah satın almadan önce kullanıcıların ruhsata sahip olması şartını öne sürmek.
- Tüm uluslararası hafif silah transferlerinde amaçlanan kullanımı tanımlayan gerçek bir sertifika istemek. Uluslararası insan hakları kanunlarına yönelik ciddi ihaller için veya sürdürülebilir gelişmeyi zayıflatmak amacıyla kullanılacak olmaları durumunda, silah transferlerini yasaklamak. Bu, Silah Transferlerine Yönelik Küresel Kurallar'ın özünü oluşturmaktadır (bkz. sayfa 6-7).

Silah sayısının azaltılması

En katı denetimlerin varlığında dahi, silahlar yasal sahipleri tarafından kötü amaçlar doğrultusunda kullanılabilir. Ayrıca, silahlar yasal sahiplerinden çalınabilir ve çoğu ülkede bu durum yasadışı silahların en önemli kaynağını oluşturmaktadır. Daha az silahın bulunduğu bir toplumda, silahların başkalarının eline geçmesi tehlikesi azalır ve bireylerin kanunlara güveni artar. Bu, silahların dolaşımından çıkarılmasını ve insanların silah sahibi olmayı isteme sebeplerinin de ele alınmasını içerir..

- Polis tarafından ele geçirilenler ya da silahsızlanma programlarında toplananlar da dahil olmak üzere fazlalık durumundaki silahları imha etmek.
- Silahları genel af veya geri satın alma gibi yöntemlerle geri almak. Sözcüleri, Kamboçya ve Sierra Leone gibi çatışma sonrası dönem yaşayan ülkelerde silahlar yoksulluğu azaltmayı ve insanların güvenliğini artırmayı hedefleyen kalkınma teşvikleriyle geri alınmıştır.
- Polisin kapasitesini sağlamlaştırmak; bu şekilde, vatandaşlar kanunların uygulanması ve suçların cezalandırılması açısından polise güvenecek ve toplumlar silahlanma gereksinimi duymayacaktır..
- Bir para kazanma yöntemi olarak silahlı suçlara yönelebilecek kişilere iş olanakları sağlamak.
- Halkı, evde silah bulundurmanın gerçek tehlikeleri konusunda eğitmek.
- Erkeklik ve silah arasındaki algı bağlantısını kırmak üzere alternatif erkeklik modelleri sunmak.

Liberya'daki Silahsızlanma, Demobilizasyon ve Topluma Tekrar Entegre Etme programının bir parçası olarak sivil halk silahlarını teslim ediyor. Silahların toplanması, yakın geçmişinde yoğun çatışmalar yaşayan ülkelerde silahların getirdiği şiddetin önlenmesinin önemli bir parçasını oluşturur. Fotoğraf: Tim A. Hetherington

IANSA – Silahların getirdiği şiddete karşı duran küresel bir hareket

Hafif Silahlar Uluslararası Eylem Ağı (IANSA), silahların yol açtığı şiddete karşı örgütlenmiş bir küresel harekettir ve hafif silahlar ile küçük silahların (SALW) yayılmasını ve hatalı kullanımını engellemek üzere 120 ülkede faaliyet gösteren 800 sivil toplum kuruluşundan oluşmaktadır. IANSA silahlara yönelik talebi azaltmak, ateşli silahlar hakkındaki mevzuatları iyileştirmek ve silahların el değiştirmesi üzerindeki kontrolleri artırmak gibi yollarla insanları silahların yarattığı şiddetin uzağında tutmaya çalışır. Sözgelimi, BM hafif silahlar sürecinde olduğu gibi, sivil toplumun sesini uluslararası arenada duyurur ve insanların güvenliğini sağlamaya yönelik politikaları tanıtmak üzere üyelerinin gerçek yaşam deneyimlerinden faydalanır.

Biz kimiz?

IANSA, aralarında aşağıdakilerin de yer aldığı ve geniş bir yelpazede yer alan kuruluşlardan oluşmaktadır:

- ☒ politika geliştirme kuruluşları.
- ☒ ulusal silah denetleme grupları.
- ☒ kadın grupları.
- ☒ araştırma enstitüleri.
- ☒ yardım kuruluşları.
- ☒ dini gruplar.
- ☒ halk sağlığı profesyonelleri.
- ☒ silah şiddetinden hayatta kalmayı başaranlar.
- ☒ insan hakları ve toplumsal eylem kuruluşları.

Nerelerde çalışırız?

IANSA üyelerinin coğrafi dağılımı:

- ☒ Kuzey Amerika - %8
- ☒ Latin Amerika - %15
- ☒ Avrupa Birliği - %18
- ☒ Doğu Avrupa - %12
- ☒ Sahra Altı Afrika - %31
- ☒ Ortadoğu ve Kuzey Afrika - %1
- ☒ Asya - %15

Mali

Brezilya

Yemen

İspanya

Dünya Silah Şiddetine Karşı Eylem Haftası

Her yıl gerçekleştirilen bu etkinlik, dünyada koordine şekilde gerçekleştirilen en geniş ölçekli silah kullanımını önleme olayıdır. 65 ülkede eylemciler rock konserlerinin, fotoğraf sergilerinin ve halk gösterilerinin yer aldığı 2007 Eylem Haftası'na katılmıştı. Etkinlik, Arjantin ve Sri Lanka'da önemli hükümet girişimlerinin açıklanmasıyla son bulmuştu.

İspanya'da silah ticaretindeki gizliliğin azaltılması

İspanya'daki IANSA üyeleri İspanya'da silah ticaretine daha fazla şeffaflık getirilmesi için yürütülen kampanyada önemli bir rol oynamışlardır. Sonuç olarak, ihracat söz konusu olduğunda hükümete rapor verilmesine yönelik daha katı kurallar ve daha güçlü denetim mekanizmaları benimsenmiştir. Hükümet, 2005'te İspanya'dan gelecekte yapılacak silah ihracatına yönelik olarak parlamentonun yetki vermesi koşulunu getiren bir kanun teklifini kabul etmiştir.

Brezilya'da silah kanunu reformuyla kurtarılan hayatlar

IANSA üyeleri, kadın organizasyonlarının son derece faal olarak çalıştığı Brezilya'da büyük bir ilerleme kaydetmiştir. Kullandıkları "Silahsız hayatı seç – ya silah ya ben" sloganı, zihinlerdeki silah mülkiyeti ile erkeklik arasında kurulan bağlantıya karşı durmak için seçilmişti. Ulusal silah kanunları 2003'te güçlendirildi ve sonraki yıl hükümet tarafından gerçekleştirilen bir geri satın alma faaliyetıyla 400.000 silah dolaşımından çıkarıldı. Reformlardan bir yıl sonra silah kaynaklı ölümler %8 oranında azalmıştı. 2003 ile karşılaştırıldığında 2004'te 3.234 kişinin silah sebebiyle ölmesi önlenmiştir.

Filipinler'deki silahsız seçimler

IANSA üyelerinin yoğun baskısıyla, hükümet Ocak 2007'den itibaren ateşli silahların kamuya açık alanlarda kullanımını yasakladı. Bunu yaparken Mayıs'taki seçimlerde gerçekleşecek şiddet olaylarını engellemeyi

hedeflemişlerdi. Ardından, ülkedeki IANSA koalisyonu çeşitli toplumsal grupların ve medyanın yasağa destek vermesini sağladı. 2004'teki seçimlerde çok sayıda cinayet ve diğer şiddet olayları gündeme damgasını vurmuştu. Polis, 2004 ile kıyaslandığında 2007 seçimlerinde cinayet olaylarında %60'lık bir azalma kaydetti (189 ile karşılaştırıldığında 75).

Silah Denetimi – küresel bir Silah Ticareti Anlaşması'na doğru

IANSA, Oxfam ve Uluslararası Af Örgütü'yle birlikte Silah Ticareti Kampanyası'nın bir üyesi olarak küresel bir Silah Ticareti Anlaşması yapılmasına yönelik ciddi bir baskı grubu oluşturmaktadır. Kampanya, 2006'da BM Genel Sekreteri'ne sunulan 1 Milyon Yüz Dilekçesiyle tüm dünyada milyonlarca insanın desteğini kazanmıştı. Aralık 2006'da dünyadaki 153 hükümet 2007'den itibaren Silah Ticareti Anlaşması üzerinde çalışmak üzere oy verdiğinde büyük bir zafer kazanılmıştı.

Hedeflerimiz

IANSA şunları yaparak hafif silahların yol açtığı şiddeti azaltmayı hedefler:

- ☒ hafif silahların insan hakları ve insan güvenliği açısından yol açtığı tehlikeler hakkında politikacılarda, halkta ve medyada farkındalık yaratmak.
- ☒ geliştirilen politikalar, halkın eğitilmesi ve araştırmalar yoluyla silahların yaygın kullanımını ve silahlı şiddet olaylarını önlemeye yönelik sivil toplum çabalarını desteklemek.
- ☒ işbirliğine yönelik ortak çalışmalarını teşvik etmek ve sivil toplum kuruluşlarının deneyimlerini paylaşabileceği ve becerilerini artırabileceği bir tartışma toplantısı hazırlamak.
- ☒ sivil toplumun küresel ve bölgesel süreçlere katılımını desteklemek.
- ☒ hayatta kalan kişilerle ve aileleriyle kurulan bir dayanışma ortamında, bu kişilerin seslerini yükseltmesine olanak tanımak.

Hindistan

Birleşmiş Milletler

Burundi

IANSA Kadın Ağı

IANSA Kadın Ağı'nın üyeleri evdeki, sokaklardaki ve savaş meydanındaki silah şiddetine son vermek için çalışmalar yapar. Kadınların silahsızlandırma süreçlerindeki ve hafif silahlar politikasının ve uygulamasının gelişimindeki katılımını artırmak üzere BM Güvenlik Konseyi'nin 1325 numaralı kararını kullanırlar. Bu politikaların kadınların menfaatine en iyi şekilde hizmet ettiği güvencesini verirler ve şiddet ile erkeklik arasındaki bağlantıyı yok etmek üzere kampanyalar yürütürler. Kadın Ağı, Women At Work: Preventing Gun Violence (Kadınlar İşbaşında: Silah Şiddetini Engelleme) adlı üç aylık bir bülten yayınlamaktadır.

Ortadoğu'daki silah kültürü efsanesini yıkmak

Ortadoğu'daki silah talebine yönelik araştırmalar, silah kültürünün Arap toplumunun ayrılmaz bir parçası olduğu iddiasını zayıflatmıştır. IANSA üyeleri 2006'da Gazze, Lübnan, Sudan ve Batı Şeria'da yaşayan halk arasında araştırma yapmıştır. Araştırmalar, halkın büyük çoğunluğunun daha az silahın bulunduğu bir ülke özlemi taşıdığını göstermiştir.

Doğu Afrika'da hükümetle yapılan ortaklıklar

Yerel sivil toplum organizasyonları, Büyük Göller ve Afrika Boyunuza bölgesindeki her Ulusal Hafif Silahlar Komisyonu'nun üyeleri durumundadır. 11 hükümet, Hafif Silahlar Nairobi Protokolü'nü kabul ederek silahla gelen şiddete karşı birleşmiştir. Bu anlaşma Mayıs 2006'da yürürlüğe girmiştir ve Protokol'ün uygulanmasından Ulusal Komisyonlar sorumludur.

Sierra Leone'de Kalkınma için Silahlar hareketi

Toplum ve kilise grupları 2003'ten bu yana hükümetin ve BM'nin 'Kalkınma için Silahlar' programını yürütmesine destek vermektedir. Silahlar, cemaat temelli kalkınma teşvikleri karşılığında değiş-tokuş edilir. Programdan yararlanan bölgelerde, çatışma sebebiyle travma geçiren kişiler artık kendilerini daha güvende hissetmektedir.

El Salvador'da aile içi şiddet ve silah bağlantısı

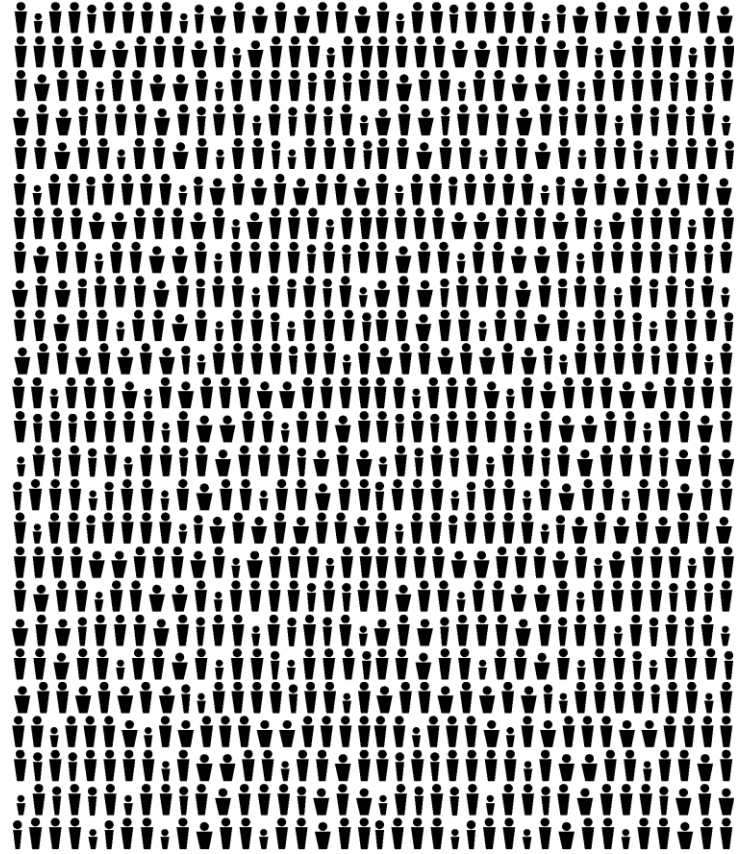
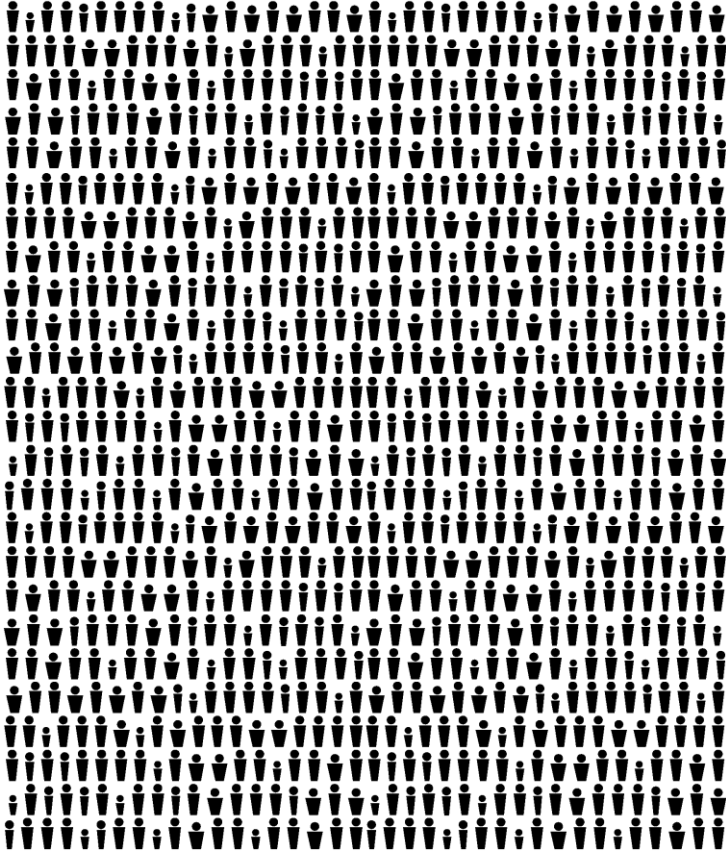
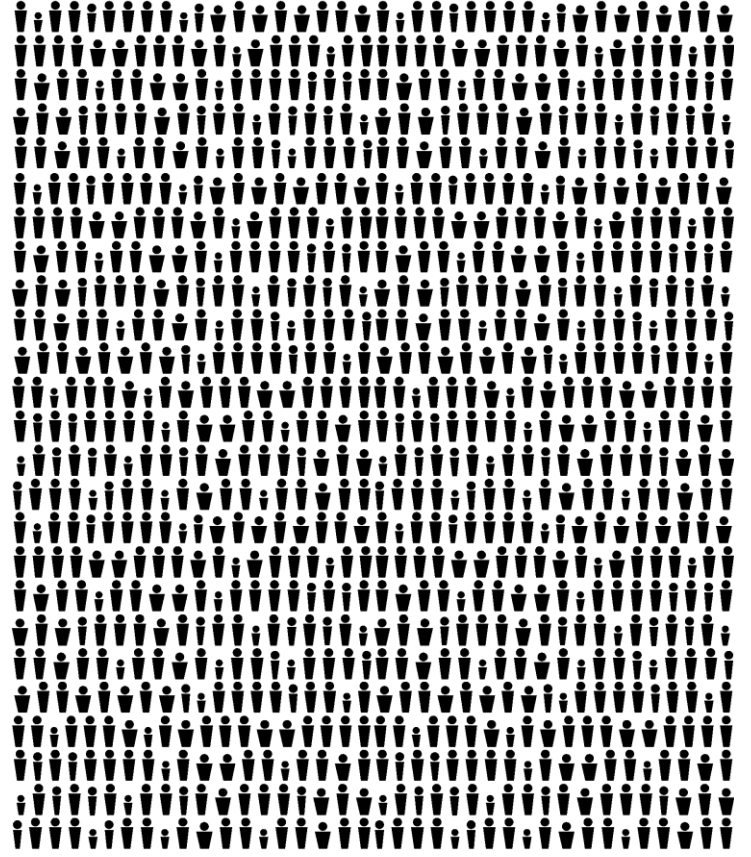
Yasal ateşli silahlar aile ortamında işlenen cinayetlerde kullanılan birincil silahlardır ve öldürülen ya da yaralanan kadınların yanı sıra pek çok kadın da tehdit altındadır. IANSA Kadın Ağı, 2007 Silah Şiddeti'ne Karşı Küresel Eylem Haftası'nda Kongre'den aile içi şiddet faillerinin silah bulundumasını yasaklayan bir kanun çıkarılması istemiyle 3500 imza toplamıştır.

IANSA'nın bundan sonraki hedefleri nelerdir?

- ☒ Hafif silahların yayılmasını ve kötü kullanımını engellemek üzere güçlü ulusal silah kanunları çıkarılması, bölgesel anlaşmalar yapılması ve uluslararası girişimlerde bulunulması için kampanyalar yapmak.
- ☒ BM Hafif Silahlar sürecini ve bir Silah Ticareti Anlaşması'nın gelişme sürecini desteklemek.
- ☒ Silahla yayılan şiddetin düzeyini azaltmak üzere sivil toplumun ulusal, bölgesel ve uluslararası ölçekteki eylemlere katılımını artırmak.
- ☒ Hafif silahlar krizi ve çözümleri konusundaki farkındalığı oluşturmak ve anlaşılmasını sağlamak.

3000

kişi
yaralanıyor

daha az silah kullanımı ve daha güvenli bir toplum yaşamı için mücadele eder